بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ސަމަރީ ޖަޖްމަންޓް

- ޝަރީޢަތް ނަންބަރު: 2020/HC-A/82
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޒާހިން އަޙްމަދު / ށ.ބިލެތްފަހި، ވިލާ
- އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޖިނާއީ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު
ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

ނިޔާކުރި ތާރީޚް: 17 މުޙައްރަމް 1444
15 އޮގަސްޓް 2022

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

06 ޖުމާދަ 1441

01 ޖަނަވަރީ 2020

ޝަރީޢަތްހިންގި ކޯޓުގެ މަޢުލޫމާތު

- **ނަންބަރު:** 132/Cr-C/2016
- **ނިޔާކުރި ޤާޟީ:** *ޢަބްދުﷲ ޢާރިފް*
- **ކޯޓު:** *ކްރިމިނަލް ކޯޓު*
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 21 ފެބްރުއަރީ 2016
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 30 ޖޫން 2016

ޖިނާއީ – ކްރިމިނަލް - ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) - ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ކްރިމިނަލް ޕްރޮސީޖަރުގެ ޤާނޫނު) ގެ 04 ވަނަ މާއްދާ، 5 ވަނަ މާއްދާ؛ 6 ވަނަ މާއްދާ - ޖިނާއީ ޢަމަލު ކުރުމަށް "ކޮށްފައިވާ ސަލާމަތީ ނޫން މަސައްކަތް" (hoax activities) ހިންގާ ކުށްތަކާއި - ފެށުމުގެ ނިމުމެއް ނެތް (inchoate offences) - (factual impossibility) - (legal impossibility) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު:

1. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 132/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި [illegible]، ވިލާ، ޔާސިން އަޙްމަދު[1] ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅައެވެ. މައްސަލައިގެ [illegible] ހުކުމުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހެޅި ސަބަބުތަކާއި އަދި ހަމަ މިމައްސަލައިގައި [illegible] އިތުރު ދެ މީހުންގެ މައްސަލަ ހައިކޯޓުން [illegible] ސާބިތުނުވާކަމަށް [illegible] ނިންމާފައިވާތީ، މިމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 28 މޭ 2019 ގައި ނިންމިއެވެ.[2]

2. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 132/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހުއްދަ މި ކޯޓުން ދިނުމާއި [illegible]، އެޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް، ޔާސިން އަޙްމަދު ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު މިކޯޓުގެ ނަންބަރު:2019/HC-A/377 ޤަޟިއްޔާއިން ބަލައިގަތެވެ. ނަމަވެސް ޔާސިން އަޙްމަދު މިކޯޓަށް ހާޒިރު [illegible] އެމައްސަލަ ބާތިލު ކުރެވިފައެވެ.

އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible]:

3. ޔާސިން އަޙްމަދު ހުށަހެޅި [illegible] ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ކުރުމަށް 27 ޖަނަވަރީ 2020 ދުވަހު 09:00 ގައި ބާއްވަން ހަމަޖެއްސި ޝަރީޢަތުގެ [illegible] ޔާސިން އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[3] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 17 (ސަތާރަ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޔާސިން އަޙްމަދު [illegible] [illegible]

---

[1] ދރއ. ކާޑު ނަންބަރު: A249562.

[2] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު HC-IH/2019/47 އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހެޅި މައްސަލައިގައި [illegible]

[3] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 95-B2/CHT/2019/5663 "ބަންދުގައި [illegible] ކޯޓަށް [illegible] [illegible]".

[illegible] އެ [illegible] އެންގުމަކާނުލައި ގެއިން ނުކުމެގެން ގޮސް ހިފާފައިވާ ކަމެވެ. އެހެންވެ، ހައިކޯޓުގެ އަމުރާއި އެއްގޮތަށް ޝާން އަހްމަދު [illegible] ކޯޓަށް [illegible] [illegible] [illegible] ނެތްކަމަށެވެ.[4] ނަޒީރާއެއްގެ ގޮތުން، ޝާން އަހްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން [illegible]. ނަމަވެސް ޝާން އަހްމަދުގެ ފަރާތުން ދެވަނަ ފަރާތުން [illegible] އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅައެވެ.

ދެވަނަ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު:

4. މިހާރު [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު މައްސަލައިގައި، ޝާން އަހްމަދުގެ ފަރާތުން [illegible] ދެވަނަ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅުމުން، ބަލާ އިސްތިއުނާފެވެ. މިމައްސަލައަކީ މިކޯޓުން ބަލާ މައްސަލައިގެ ނަންބަރަކީ 2020/HC-A/82 އެވެ. [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

މައްސަލައިގައި [illegible] ގޮތް:

5. [illegible] [illegible] އަހްމަދު [illegible] އާއި [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު [illegible] އާއި [illegible] [illegible] ވިލާ، ޝާން އަހްމަދު އަދި [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު އާ މި 04 (ހަތަރެއް) މީހުން ބައިވެރިވެގެން އިމްޕްރޮވައިޒްޑް އެކްސްޕްލޯސިވް ޑިވައިސް (Improvised Explosive Device) ނުވަތަ އައި.އީ.ޑީ އެއް 02 ނޮވެމްބަރު 2015 ގައި އުފެއްދުމުގައި، އެ އައި.އީ.ޑީ [illegible] [illegible] ކައިރި ([illegible]) ގައި ޕާކު ކޮށްފައި އޮތް ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު AC2A P1103 [illegible] [illegible] [illegible] ތުހުމަތު ކުރައްވައިފައެވެ.

6. މިތުހުމަތުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކުރި ތަޙުޤީޤަށްފަހު، މިބުނެވުނު 04 (ހަތަރެއް) މީހުންގެ މައްޗަށް ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދަޢުވާ އުފުލިއެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 06 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި، ހަވާލާދީ، އެމާއްދާގެ (ހ) ގެ

---

[4] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 167-OM/95/2020/7 [illegible] (27 ޖަނަވަރީ 2020).

ދަށުން އަޙްމަދު މަސްޢޫދުގެ މައްޗަށް ކުރާ ދަޢުވާއަކީ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއްކުރުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާއެވެ. އެޤާނޫނުގެ 06 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ހަވާލާދީ އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، މުޙައްމަދު ޢުބައިދު އިބްރާހީމް އާއި ޓާރިޤް އަޙްމަދު އަދި [illegible] މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ކުރާ ދަޢުވާއަކީ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއްކުރުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ އެވެ. [illegible] [illegible] މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ކުރާ ދަޢުވާއަކީ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ ކޮށްފައިވަނީ، ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2019/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކުރައްވާފައެވެ.

ޓެރަރިޒަމް ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުންކުރާ ދަޢުވާ:

7. ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 06 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ޕްރޮސިކިއުޝަނަށް ޖުމްލަކޮށް 04 ބާވަތެއްގެ ދަޢުވާ އުފުލިދާނެއެވެ. އެއީ؛

   7.1. ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް "ކުރުން" (*commit*)،

   7.2. ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް "ކުރަން އުޅުން" (*attempt*)،

   7.3. ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރަން "އެހީތެރިވެދިނުން" (*aid/abetment*)، އަދި

   7.4. ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއްގައި "އެއްވެސްގޮތަކުން ބައިވެރިވުން" (*participation in any manner*) މިއެވެ.

އެޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ މަޤްޞަދު (*mens rea*) ގެ އުންސުރުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިޔަތް ނުވަތަ ޤަޞްދު [illegible] [illegible] [illegible] ކުށުގެ ބައިވެރިންގެ [illegible] [illegible] (*common intention*) އޮތް ގޮތުގެ މައްސަލައެވެ. ކުށުގެ ޢަމަލު (*actus reus*) ގެ އުންސުރު [illegible] 06 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] (mens rea)	ޖަރީމާގެ ޢަމަލު (actus reus)	ޖަރީމާގެ ކުށްތައް (offences)			
		އަސްލު ކުށް (actual offence)	ފުރިހަމަނުވާ ކުށް (inchoate offence)		
		6·(ސ) ކުރުން commit	6·(ސ) ކުރަން އުޅުން attempt	6·(ސ) އެހީތެރިވެދިނުން aid/abetment	6·(ސ) އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުން participation
4·(ސ) (1) [illegible]	5·(ސ) (1) [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
4·(ސ)(2) [illegible]	5·(ސ) (2) [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
4·(ސ) (3) [illegible]	5·(ސ) (3) [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
4·(ސ) [illegible] (1) [illegible] (2) [illegible] (3) [illegible] (4) [illegible]	5·(ސ) (4) [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]					
	5.(ހ) (5) [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	5.(ހ) (6) [illegible] ނުވަތަ [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	5.(ހ) (7) [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

8. ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ދަޢުވާ އުފުލުމުގައި ޤާނޫނުގައި [illegible] ވަކި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު [illegible] [illegible] ރިޢާޔަތް [illegible] [illegible]. ޖުމްލަ [illegible] [illegible] 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] [illegible] ބަދަލުގައި، 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 2 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 ވަނަ

މާއްދާގެ (ހ) ގެ 7 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށް ކުށުގެ އަމަލުގައި އުސޫލުތަކުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށް ގޮތަށް ބައިވެރިވެފައިވާތީ ކަމަށް ބަޔާން ކުރަންޖެހެއެވެ. އެގޮތުން ކުށުގެ އަމަލުގެ ބައި ޙާލަތްތަކަށް، "އާންމުންނަށް ނުވަތަ އާންމުންގެ ބައެއްގެ ސަލާމަތަށް ބުރު ނުރައްކަލެއްވާފަދަ ހާލަތެއް ކުރިމަތިކުރުވަން ބައިވެރިވެފައިވާތީ" މިގޮތަށެވެ. އަދި އުސޫލުތަކުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމުގެ އަރުކާނު ކަނޑައަޅުއްވަން އޮތީ ޢާންމުކޮށް ޖެހެއެވެ. ޖިނާއީ ހިސާބުތަކުން، އަމަލު ކުރަމުންދިޔަ ޤާނޫނު ނަންބަރު:1/81 (27/1/1381ހ.) (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްގައި ބައިވެރިވުން" އާއި ޖިނާއީ އަމަލު ކުރަމުންދާ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "ބައިވެރިވުމުގެ ޒިންމާ" ކުށްވެރިން އުސޫލަށް ބަލާއިރު، ކުށެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ އެބައިވެރިން ޒިންމާކުރަނީ ގޮތަށް މުދަލާއިގުޅޭއިރުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމުގައި އަމަލު ކުރަމުންދާ އުސޫލެއްކަމަށް އެނގެއެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމެވި:

9. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 132/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ނިޔާއެއް ތިރީގައި އެޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވަނީ؛

> "ދުވަހު، ދަރުމަވަންތަ ހއ. ހޯރަފުށި / އޯޒީ އަބްދުﷲ މުއްތަލިބު ގެ މުއްލަތު ކުރަ ޖަރީމާތަކުގެ އަމަލުތަކުގެ ކުރުގެ ދަރުމަވަންތައި، ވާލު / ދ. ހިރާ މުޙައްމަދު އިބްރާހީމްއާއި، ޏ. ފުވައްމުލައް / ފިލާ ޒިޔާން އަބްދުﷲއާއި، ވާލު / ހ. މިޖޫ ޢަލީއަޙްމަދު މުޙައްމަދުގެ މުއްތަލިބު ކުރަ ޖަރީމާތަކުގެ އަމަލުތަކުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުރުގެ މިދުވަސް ސަރުކާރުގެ ތަޙުޤީޤުކުރުން، އަބްދުﷲ މުއްތަލިބުގެ އެއްކޮށް މުޙައްމަދު އިބްރާހީމްއާއި، ޒިޔާން އަބްދުﷲއާއި، ޢަލީއަޙްމަދު މުޙައްމަދު، 02 ނޮވެމްބަރު 2015، ދުވަހު މިހަރުގެ މިހެން ބައިވެރިވެގެން އަވަށް (މަޖީދީމަގު އޮކްސިޖަން ހިޔާރު) އެއް ކަމަށް، ކ. މާލެ މުޙައްމަދު ކާރު (ކޮންސިއުމާގައި) ހުރިކަކަރުގައި ގޮތް ދަރަޖައިގެ ނަންބަރު AC2A P1103 ހިމެނޭ ޝަރުޠު (އިޢުލާނު ޖަހާފައި) މަތިގައި އެއްއަބަދު ބައިވެރިވެފައިވާކަން، ދަރުމަވަންތަ ހަމަހަމަ ހިފެހެއްޓުމުގެ ހިފެހެއްޓުމަށް، ގެވިޔަތް ވާރިސުންކަން، ސަރުކާރުން ސާބިތުވެ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޖަރީމާތަކާ ވަރުގަދަކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 06 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ޖަރީމާތަކުގެ އަމަލުތަކުގެ ކުރުން އަބްދުﷲ މުއްތަލިބު ކުށްވެރިވާކަމައި، އަދި ހަމަ މިމާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޖަރީމާތަކުގެ އަމަލުތައް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުރުން މުޙައްމަދު އިބްރާހީމްއާއި، ޒިޔާން އަބްދުﷲއާއި، ޢަލީއަޙްމަދު މުޙައްމަދު ކުށްވެރިވާކަން ކަނޑައަޅައި، މިކުށުގެ އުޤޫބާތުގެ ގޮތުން ޖަލުގެ ކުރިޔަށް ގާނޫނުގެ 06 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި އެކުލެވޭ، އެއްމާއްދާގެ

(ނ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަހުގެ ޖަލަށް ޙުކުމްކުރުމާއި، އަދި މިޤާނޫނުގެ (ނ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] 17 (ސަތާރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ ޖަލަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

[illegible] ކަން [illegible] [illegible] ގޮތުގެ [illegible] އެނގެން އޮތެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 132/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ އިސްތިއުނާފުކުރި ދެ ކޯޓުގެ ޚުލާސާ:

10. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 132/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] 04 (ހަތަރެއް) ތުހުމަތުތަކުގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުވާތީވެ [illegible] [illegible] [illegible]، މި 04 (ހަތަރެއް) ކުށްތަކުގެ ޙުކުމް [illegible] އިސްތިއުނާފަށް ވަކިވަކި މައްސަލަތަކެއްގެ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައެވެ.

11. މިގޮތުން، [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible]ގެ [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] މައްސަލަ މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/424 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] [illegible] [illegible]ގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުވާތީވެ [illegible].

12. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] މައްސަލަ މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/431 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible]

ދައުލަތަށް ސާބިތުކޮށްދެވިފައި ނުވާކަމަށް [illegible]

[illegible]

13.[illegible] 2016/HC-A/436 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2016/HC-A/436 ޤަޟިއްޔާ އާއި ކުރިމަތިލާ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 132/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible]

ކުރިމަތިލާ ކޯޓުން [illegible]:

14.ކުރިމަތިލާ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 132/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ނިޔާގެ 11 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާން ކުރަނީ:

> " [illegible]

ކަމަށް [illegible] ބަޔާންކުރެވިފައިވާކަމަށް، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ކަމަށާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]." މިގޮތުންނެވެ.

15. ނަމަވެސް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގެ 27 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

"...[illegible] ނުވެއެވެ."

16. މީގެ އިތުރުން، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާނުގައި؛

"...01 ނޮވެމްބަރު 2015 ދުވަހުގެ [illegible]."

މިގޮތުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގެ 27 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ށ) ގައި ފާހަގަކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

17. ހަމައެހެންމެ، [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާނުގައި؛

"...02 ނޮވެމްބަރު 2015 ވަނަ ދުވަހު [illegible] 555 [illegible]

[illegible] 6 ގުނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4 ގުނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

މިފަދައިން ޝަރީޢަތް [illegible] [illegible] 27 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

18. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

19. ޒިޔާން އަޙްމަދުގެ [illegible] [illegible] މިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައި މިވަނީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 132/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ޒިޔާން އަޙްމަދުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައެޅި [illegible].

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް:

20. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 132/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ޒިޔާން އަޙްމަދުގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުކޮށް [illegible] [illegible] [illegible]، އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ފާހަގަކޮށް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ނުކުތާތަކަކީ:

20.1. ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، [illegible] [illegible] މައްސަލައެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެވެ.

20.2. ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި މިމައްސަލައިގެ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެވެ.

20.3. ތިންވަނަ ނުކުތާއަށް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި މިމައްސަލައިގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ކުށްވެރިވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައެޅުމުގައި ގުޅުމާއެކު [illegible] [illegible] އެމައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

20.4. ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަށް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި މިމައްސަލައިގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތް ކުށްވެރިވެއްޖެކަމުގައި ކަނޑައެޅުމުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ޑީ.އީ.ޖީ) ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

20.5. ފަސްވަނަ ނުކުތާއަށް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި މިމައްސަލައިގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ކުށްވެރިވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައެޅުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] (1) [illegible] [illegible] (2) މިމައްސަލައިގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ގޮތަށް:

21. މިމައްސަލަ މިކޯޓުގައި ހިނގަމުންދަނިކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ކުރެއްވުމާއި ގުޅިގެން، [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދެއްކި ވާހަކަތަކުގެ އިތުރުން، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

22. މިގޮތުން ޖިނާން އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، މިމައްސަލައިގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދައުވާކުރެވިފައިވަނީ ހަތަރު މީހުންގެ މައްޗަށްކަމަށެވެ. ޖިނާން އަޙްމަދުގެ މައްޗަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދައުވާކުރެވިފައިވަނީ ޖަރީމާއެއްގެ އަމަލުތަކުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ކަމަށެވެ. އަދި މިމައްސަލައިގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދައުވާކުރެވިފައިވާ ހަތަރު މީހުންގެ ތެރެއިން ތިން މީހުންގެ މައްސަލަ ކުރިއަށްދާ ކަމަށް ސާބިތުވާކަމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމައިފައި ވާއިރު، އެއް މީހެއްގެ މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާއިން އެމައްސަލަ ފަހުން ތަޙްޤީޤުކޮށް ދަށު ކޯޓަށް ފޮނުވައި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ނިންމާފައިވާކަމަށެވެ. މިގޮތުން، ޖިނާން އަޙްމަދާއި ދެކޮޅަށް ޖިނާއީ ދައުވާ ކުރެވިފައިވަނީ އެކުގައި ކުރެވުނު ޖަރީމާއެއްގެ ގޮތުގައި ކަމަށެވެ. އަދި އެކުގައި ޝަރީޢަތް ހިންގާތީ އަދި ކުށްވެރިކުރެވިފައިވާ މީހުންނާއިއެކު އެކަކު ބަރީއަ ކުރެވިފައިވާ ކަމަށެވެ. އަދި އެކަކު ބަރީއަކުރެއްވި ކަމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އިސްތިއުނާފީ ޤަޟިއްޔާއިން ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގައި އެއަށް ވުރެ ބޮޑު ހެއްކެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއް ޖަރީމާއެއްގެ ޖިނާއީ ދައުވާ ކުރެވިފައިވާ ހަތަރު މީހުންގެ ތެރެއިން ސާބިތު ނުވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުގައި، ޖިނާން އަޙްމަދުގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ދައުވާވެސް ދޫކޮށްލަން ޖެހޭނެކަމަށާއި ޝަރީޢަތް ހިންގަންޖެހޭނެކަމަށެވެ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ޖިނާން އަޙްމަދުގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ދައުވާ ސާބިތުކޮށްފައިވާނީ ނުބައިކަމަށެވެ.

ޕްރޮސިކިއުޝަން ދެއްކި ވާހަކަ

23. ޖިނާން އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފީ މައްސަލައަށް ޕްރޮސިކިއުޝަން ދިން ޖަވާބުގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ޖިނާއީ ދައުވާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުރިން ދެކެވުނު، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ 1 އިން 4 އަކަށް ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާއިން ޖަވާބު ކަނޑައަޅާފައި ވާތީ، އެކަންކަމާއި ގުޅިގެން ޕްރޮސިކިއުޝަނުގެ ފަރާތުން ކުރިން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފީ ދައުވާގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންކަން އިތުރަށް ހުށަހަޅަން ބޭނުންނުވާކަމަށެވެ.

---

24. އިސްތިއުނާފުގެ 5 ވަނަ ނުކުތާއާއި ގުޅޭގޮތުން ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ބުނެފައިވަނީ ޖާން އަންގަދު ކުރުން ބަލައިގަތުން ޗަކައި ފޯނުސި ވަކީލުންގެ އެޕީލިކަން ނުލިބޭ ކަމަށް ބުނި ނަމަވެސް، ޖާން އަންގަދުއަށް ދަށު ކޯޓުގައި ވަކީލުންގެ ފުރުސަތު ދީފައިވާކަން 29 ޖަނަވަރީ 2016 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގެ ތަރުތީބުން ބޭނުން އެނގޭކަމަށް. އަދި 10 މާރިޗު 2016 ވަނަ ދުވަހު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ޖާން އަންގަދު ވަކީލަކާއި ނުލައި ޕްރޮސިކިއުޝަނާއި، މައްސަލަ ބަޔާންފާ އަމާލާއި ގެނެސް ސާބިތުކުރުމަށް، އަޑުއެހުމުގެ މަތި ސަބަބުން ވަކީލު އައްޔަނުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ނުލިބޭކަމަށް ވަކިކުރެވިގެން ނަމަވެސް، ވަކީލާ ނުލައި ކޯޓަށް ގެނައުމުން އިޢުތިރާފް ނުކުރާ ކަމަށް ބަލައިގަތުމަކަށް ނުވޭ. އަދި މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ނިންމާފައިވަނީ ޖާން އަންގަދުގެ ވަކީލު ހާޒިރުނުވެ، މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ދިޔައިރު، ތިރީސް ދުވަސް ކުރިން ވަކީލަކު ގެނައުމަށް އަންގާފައިވާކަމަށް، ޖާން އަންގަދުގެ ފުރުސަތު ކަމާބެހޭ ޝަރީޢަތުގެ ބަޔާނާއި ބާއްވާފައިވާ ދެފަހަރަކު ވަކީލަކު ނެތި ހާޒިރުކޮށްފައިވާ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ޖާން އަންގަދުގެ ފުރުސަތު ދީފައިވާކަން ސާބިތުވާކަމަށް.

25. އަދި މިމައްސަލައިގައި ދަށު ކޯޓުގައި ދަޢުވާކުރި ހަތަރު މީހުންގެ ތެރެއިން ޖާން އަންގަދު އާއި އެއްކޮށް ގައިވާ ޙައްޤު ދިފާޢުގެ މައްސަލަ ކުރިމަތިވާ ކޯޓުން ސާބިތުވާކަން ނިންމާ ނިންމުމުގެ ދިފާޢުކުރުމުގެ ޙައްޤުން ޖާއިޒުކުރުމުން ޙައްޤު ދިފާޢުގެ ޤާނޫނީ އަސާސްތައް ދިފާޢުކުރުމުގެ ސަބަބު ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން، އެކަޅާން އަމިއްލަ ކޮށް ނަންބަރު 2019/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާގައި، މިގޮތު އިސްތިއުނާފުކުރާފައިވާ މައްސަލައިގެ ފެކްޓްސްތަކާއި، މިމައްސަލައިގެ ވަގުތީ އެއްގޮތް ކަމަށްވާތީ ތަފާތު ގޮތެއްގައި ޙައްޤުތަކުގެ ދިފާޢުކުރުމުގެ ބަޔާނާއި ކަނޑައެޅި ދަށު ކޯޓުގެ ބަޔާނާ ބާއްވާފައިވާކަމަށް، އެކަންކަމާއި އަދި މިމައްސަލައިގައި އެއްބަސްވެފައިވާ ހުރި ވިސްނާފައި ހަމައެކަނި ޤާނޫނީ ބަޔާންކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ދެކޭގޮތަކީ، އެކަންކަމުގެ މައްސަލަ ޙައްޤުތަކުގައި، މިމައްސަލައިގައިވެސް ޖާން އަންގަދުގެ މައްސަލަކަށް ހުކުމް ދީފައިވާ ގޮތް ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުން ޞައްޙަ ނޫނެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

26. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 132/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި، އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެ ނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދަފުތަރުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2019/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާއާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގުޅުންހުރި އެންމެހައި [illegible] [illegible] އަދި ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] ރިޢާޔަތްކޮށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރަމެވެ.

ފުރަތަމަ ނުކުތާ:

27. ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible] ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ޖިނާއީ ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތްކުރަމުންދާއިރު މިމައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެވެ. ޝަރީޢަތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގައި [illegible].

28. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު:32/2015 (ޖިނާއީ [illegible] ޤާނޫނު) ގެ 06 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި [illegible] މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، "ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible]. [illegible]

ކަންހިނގާދިޔަ ގޮތް ކިޔައިދީފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ތަޙްޤީޤު ގެންގޮސްފައިވާ ގޮތާއި ފުރާއިދިނާއި ފުންމިނުން އިތުރަށް ސުވާލު އުފެދިގެން ޤާނޫނީ ކަންތައް ނެތެވެ.

ދެވަނަ ނުކުތާ:

29. ދެވަނައަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާގައި ޖިނާން އަޙްމަދު ބަޔާންކުރަނީ، ޖިނާން އަޙްމަދު ކުށްވެރިކޮށްފައިވަނީ ދަރު ޖާގުން ކަނޑައެޅުމަށްފަހު އޭނާގެ އިޢުތިރާފުގެ މައްޗަށް އެކަނި ބިނާކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދެ ޝާހިދުން ދީފައިވާ ހެކިބަސް ކަމަށާއި، އިސްތިއުނާފުކުރި ވާރުތެ ޝަރީޢަތުން ޝަރީޢަތުގައި މުޅި ކަމަށް އިޢުތިރާފުވެފައިނުވާކަން ދެ ޝާހިދުންގެ ފުރިހަމަ ހެކި ކަމަށެވެ.

30. ޖިނާން އަޙްމަދު ތަޙްޤީޤުގައި ސަރުކާރުގެ ބަޔާނުގައި ފާހަގަކުރާ ބަޔާންތަކާއި، ސަރުކާރުގެ މަޖިލީހުގައި ނޫޅި ބަޔާންގައި އޭނާ އަ.އ.ޖ ގެ އެއް ހަދިކަމަށް އިޢުތިރާފު ވެއެވެ. ނަމަވެސް އެއިޢުތިރާފުގެ ޝަރީޢަތެއް އޭގައި ހިތްހިފައި އެއް އިޢުތިރާފުވުން އިނގިއެވެ. އެ ޝަރީޢަތެއް "...އެއްއެއްކަލެ، އެއްވެސް ޖެހޭގައި ގޮވާއެއްބެއްނެން. އޭރު އައްގަނޑު އަމިއްލައަށް މަޖިލިސްކަން ތިއްބާނުކުރި ފުކާ އެއްބެއް..." މިހެން ބުނި ކަމަކުވެލާކަމުގައި އެއް ޝަރީޢަތެކެވެ. އެހެން ގޮތަކަށް ބުނެވުނު، ފުކާ އަ.އ.ޖ އެއް ހުރިކަމަށް ވަގައި އެއް އިޢުތިރާފުވެއެވެ.

31. ޖިނާން އަޙްމަދުގެ މައްސަލަ ފުރިހަމަކުރުމަށް ކުރި ދައްވާ ވާހަކައިން، އަ.އ.ޖ އެއް އުފައްދާ ކަމުގެ ދައްވާއެއް ނުނެވެ. އެކަމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކަންތައް ދައްވާއެއްވެ. ވީމާ، އަ.އ.ޖ އެއް ހުރިކަމަށް ޖިނާން އަޙްމަދުވެފައިވާ އިޢުތިރާފުގެ އިތުރުން އެއްޗެ ހުރިކަން އޭރުކޮށްފި ދިން ގޮތުގެ ވާހަކައެއް ޖިނާން އަޙްމަދު ތަޙްޤީޤު އާއި ސަރުކާރުގައި ކިޔައިދީފައިވާ ގޮތުން ބަޔާން، ޖިނާން އަޙްމަދުގެ މައްސަލަ އުފުލުން ދައްވާގައިވާ ފަދައިން އަ.އ.ޖ އެއް އުފައްދަމުން އޭރުކޮށްދިނުކަން އެކަށީގެންވާ ޝަރީޢަތުން މިންވަރަށް ސާބިތުވާން އޮވެއެވެ.

32. މީގެ އިތުރުން، ޖިނާން އަޙްމަދު އޭރުކޮށްދިނީ ފުކާ އަ.އ.ޖ އެއް ހަދަން ކަމަށް ޖިނާން އަޙްމަދު ބުނާއިރު، އޭރު ފުކާއެއް ކަމަށްވިޔަސް ނުވަތަ އަދިކުރެއް ކަމަށްވިޔަސް، އަ.އ.ޖ އެއް ހެދުމަށް އޭރުކޮށް ދިނުމުގެ ކުށް ސާބިތު ވާނެއެވެ. އަ.އ.ޖ އެއް ހަދަން އުޅޭ ހެދުނީ ފުކާ ބަޖެއް ކަމަށްވިޔަސް، އަ.އ.ޖ އެއް ހަދަން އޭރުކޮށް

ދިނުމުގެ ކުށް ސާބިތުވާނެތީ، ޖިނާން އަޙްމަދުގެ [illegible] ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާއާއި ގުޅިގެން، އެ [illegible] ޢަލީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަމަ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތެވެ. ހަވާލުކުރުމުގައި، ޖިނާން އަޙްމަދު [illegible] [illegible] އެނގޭނީ އެއީ [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] ހުރި [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]؛

32.1. "ވިއްކުމަށް" [illegible] [illegible] އެކަން ކުރިއަށް ގެންދަން ނިންމިކަން. އެގޮތުން [illegible] [illegible]، ބަދަލުގައި -/3000ރ (ތިންހާސް ރުފިޔާ)ގެ އުޖޫރައެއް [illegible] ބުނެފައި [illegible]. ވީމާ އެ އުޖޫރައިގެ ބަދަލުގައި [illegible].

32.2. [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] ޖިނާން އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (common intention) [illegible].

32.3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާން އަޙްމަދު [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 555 [illegible] [illegible] 06 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

32.4. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާން އަޙްމަދު [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާން އަޙްމަދު [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާން އަޙްމަދު [illegible].

32.5. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާން އަޙްމަދު [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

32.6. [illegible]

33. [illegible]

ތިންވަނަ ނުކުތާ:

34. [illegible]

35.މިނުކުތާއަށް ބަލާއިރު، ޖިނާން އަންގަދަރުގެ މަޖްލިހުން އުފެދުނު ދެއްވާފައި، ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުރީގެ މަރުޙަލާތަކެވެ. ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ކުރުމުގެ ކުރީގެ މަރުޙަލާއެއް ނޫނެވެ. މިބާވަތުގެ ފުރިހަމަ ނުވާ ކުށް (inchoate offences) ތަކުގައި، ހަމައެކަނި ބޭނުންވާނީ ޖިނާއީ ކުށުގެ އަމަލެއް (އަމަލުތަކުން ނިކުންނާނެ ނަތީޖާ އާއި ހިފާފައިވާ ފައިދާ އަދަބު) ކުރުމަށް އިރާދީކުރުމެވެ. މިފަދަ ޙާލަތުގައި ގެއްލުން ޖިނާން އަންގަދަރު ހަރަކާތް ހަރަކާތްތެރިވުމުގައި ޖިނާން އަންގަދަރުގެ މަޖްލިހުން އުފެދިފައިވާ ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލު ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުރީގެ ނަފްސާނީކުރަމަށްކަމަ، ޖިނާން އަންގަދަރު ބަލިކުރުމަށް އުފެދުނިކަމަށް ބާރު އެއްޗެ ނިކުންނާނެ ނަތީޖާއާއި ތަރަކަ ދައްކަންޖެހޭ އެއްވެސް ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތެވެ. މިގޮ ދިވެހިން، 32 ވަނަ ނުކުތާގައި އަރުތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަމުން، ޖިނާން އަންގަދަރު ކުޑަ ކުޑަ އެއްޗެއްސަކަން އިސްލާމްދީނާ ދެކޮޅަށް ބާރުގަދަ ގެއްލުވުމުގެ މިސާލުގައި ހުރިކަން އެނގެއެވެ. މިސާލަކަށް ކުޑަ ކުޑަ އެއްޗެއްސަ ހަރާމު، ތާއީ ހާލުގެ ތެރެއަށް ހަމަ ކަންތައްތަކުން ފެނޭ އަތަށް ދުކެދު ބައިވަރުން ޖެހެ ހެއްޓެވެ؟ އެބަހުށަހަން ފެނޭ އެހި ކަމަށް ޖިނާން އަންގަދަރު ބަލިކުރުމުން، ސަރުކާރު ބެއްލި ފެންނަ ކަނޑަނޑައި އެއް ހަތަރު ފަހަރުގެ ނިކަން ބާރުވެރިންގެ ކަނޑައަޅާ އެއް ކަމަށެވެ. ސަރުކާރަށް ބިރުދެއްކުމުގައި، ހުޅުމާލޭގައި ނުލިބި ހުރިހާ ފަރާތްތަކުގެ އަޑިއަހާފައި ބަލައިގަނެވޭނެ ކަމުގެ ބައި ކަނޑައަޅާ ހުޅުމާލެ ބޭނުންކުރަނީ ގެއްލުން ހުރީ، މީހާ ޖެހުނު ބައިއަޅާ ބަލާއިރު، އެއީ ސަރުކާރަށް ބިރުދައްކަން ދޭތެރޭގައި ހުޅުމާލެ ދެކޭ. ބިރުދެއްކުން ބަލިކުރުމުގެ، އެއްވެސް ތަރުޙީބު ނަމަވެސް ބަލާފައި ނަތީޖާ ނުހިނގާ އަދި ދެކޭ ވަޒަން އެނގެން ހަމައެވެ.

ޓެރަރިޒަމް އާއި ގުޅުންހުރި "ހޯކްސް ސަރުކާރު ނުކުރޭ މަޖުބޫރު" (hoax activities) ހިންގާ އަމަލުތަކާބެހޭ:

36."ޓެރަރިޒަމް" ގެ އަސާސީ އެއް ސިފައަކީ އާންމުންގެ މެދުގައި ބިރުވެރިކަން އުފެއްދުމެވެ. މިކަން ޤާނޫނު ނަންބަރު:32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުން ސާފުވޭ. އެނަންބަރުގައި އެބުނޭ، " އާންމުންނަށް ބިރުދައްކަން ނުވަތަ އާންމުންގެ ބައެއްގެ މެދުގައި ބިރުވެރިކަން އުފެއްދުމަށް؛"[5] މިހެންނެވެ.

---

[5] ތަފްސީލުގައި ބަޔާން ކުރެވޭ އަމަލު ހިންގުމުން، ޤާނޫނުގައި ބުނާ މިއެއް. އެހެނިހެން މިޤާނޫނު ދަށުން ކުރާ ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ.

37. އެހެންކަމުން، އެކަމަކީ، އަސްލުގައި ބެލެކަން ނުވިއަސް، އެކަށީ ކަމަކުން ނުވަތަ ޤާނޫނީ ތަފާތު މައުލޫމާތުކަން، ޖަރީމާގެ އަމަލެއް ދެންނެވި އެއިންޖެހިކަމުގެ ނޫނީ އެވަރަށް އަމަލެއް ހިންގައިފިނަމަ ކަމުގެ ބުރަވެފައިވާ ހާލަތާއި ނުވަތަ ގުޅިގެން ކަމުގެ ފުރިހަމަ އެއްޗެއް ކަމެއް ކުރުމާއި މައުލޫމާތު ދިނުމާއި ނުވަތަ ކަންކަން ކުރުމަށް އެއްޗެއް ސިފައެއްގައި ހިތްވަރުދިނުމާއި އިޝާރާތްކުރުމާއި ބައްޓަންކުރުމަށް ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ "ޖަރީމާގެ" ކަމުގައި ނުވާ ނުވާން ކަނޑައަޅާފައެވެ. ވީމާ، **ޖަރީމާއި ގުޅުވައިގެން** "ކުޅިވަރު ސަކަރާތް ނޫނީ މަޖާކޮށް" އެއްޗެއް ކަމެއް ކުރުވައި ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާކަމަށް ނޫނެވެ. އަދި އެއީ ޖަރީމާގެ ކުށުގެ ދިފާޢުއެއްގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަނެވޭނެ ކަމެއްވެސް ނޫނެވެ.

38. ޖަރީމާގެ ހުކުމް އަދި ޖަރީމާގެ ސީރިއަސް ކަންތައްތަކާއި ކަމަށް ވާއްޖެ ކުރިމަތިވާ ގޮތުން ބޭނުންކުރަން ފެށިގެން ނުވަތަ ސަރުކާރު ހާލަތުގައި ޖާއިޒު ކަމެއްކަމުގައި ސިފަކޮށްފައި ނުވާކަމާއި ހަމައެކަނި ބަލާ ކަމަށް ބެލެވެއެވެ. މިސާލަކަށް ފޮނި ޖަވާބުދީ އެއް ނޫނީ ބަޔަކު ހުރިހާ ގޮތްތަކުގައި ހުރިކަމަށް ވާއްޖެ ކުރިމަތިވާގޮތުގައި ޖާއިޒު ބަލައިގެން ހުރިކަމަށް ދެއްކުމަށް މިފަދަ ކަންކަމުގެ ދައުރުގައި ހިތުހުރި ކަންކަމެވެ. ވީމާ ޖަރީމާގެ އެއީ ގުޅުވައިގެން ހިނގާ ކުޅިވަރު ސަކަރާތް ނޫނީ މަޖާކޮށް އަމަލުތަކާއިމެދު ކަންކަމުގައި ނޫނީ "جِدُّهُنَّ جِدٌّ وَهَزْلُهُنَّ جِدٌّ" މިއަދުވެސް ކަމުގައި ނޫނީ އެހެންނަމަކަށް ބުރަވެ ނުވެވެއެވެ. އެއީ އަސާސީކަމެއްގެ ގޮތުގައި ހިންގިއަސް އަދި މަޖާކަމެއްގެ ގޮތުގައި ކުރިޔަކުން ކުރިޔަސް އެކަން ކަނޑައަޅަ މިހެނެއް އެވެ އަސާސީ ނަތީޖާގެ ކުރިމަތި ވާނޭކަމެވެ.

39. ނޫނީނަމަ، ޖަރީމާއި ގުޅުވައިގެން ކުޅިވަރު ސަކަރާތް ނޫނީ މަޖާކޮށް ހިންގާ ކަންކަމުގެ ސަބަބުން، މާނަވީގެ ގޮތުގައި ހަމަ ރަނގަޅު ހާސިލުވާގޮތަށް ބަދަލުވާ އެހެނިހެން ގޮތް ދެނެގަތުމުން ހުރި އަސަރު ހުރިކަން ބުނެވިދާނެއެވެ. މިސާލަކަށް، މަޖިލީހުގައި ޝަރީޢަތުގައި ބަލާ ކަމެއް އިތުރަށް ވަކި ކަމަކަށް ގުޅުން މައުލޫމާތުގެ ސަބަބުން ދެން ވެގެންދާ ގޮތް އެނގިގެންނުވާނެ އެހެރެއެވެ. ސީރިއަސް ނަތީޖާތަކެއް ނިކުމެދާނެ ދެއެވެ. މިގޮތަށް ބަލާއިރު މިފަދަ ޖަރީމާގެ ގުޅުވައިގެން ހިނގާ ފަދަ އަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން މާނަވީ ރައްކާތެރިކަމުގެ ގޮތުގައި ޖަރީމާގެ ބެލުމަކުން އިތުރުވެގެން ދެއެވެ. އަދި މިފަދަ ޖަރީމާ ނަތީޖާތަކެއް ނިކުންނާނެ ކަމަށް ޖަރީމާގެ

ގުޅުވައި ކުރުމަށްފަހު، އެއީ "ތިމަން ހަމަ ސަލާމަތްކަން ކާރިޔަ ކަމެއް" ބުނުމުން، އެކަން ކުރިމިޔާގެ ޖާނާ ބަރީއަވެގެން ދާގޮތަށް ކަންކަން ހިނގައިގެން އެކަންކަން ޤާނޫނީ ކަމުގައި އިސްތިޢުނާފުކުރުން ދަރިވަރު ކުރެއްވީ.

ހަތަރުވަނަ ނުކުތާ:

40. ދިފާޢީ ފަރާތުން ފާހަގަކުރާ ހަތަރުވަނަ ނުކުތާގައި ބުނަނީ، ދިފާޢީ ފަރާތުން ދިރާސާކުރެވުނު ކަސްޓަމްސްގައި، މުދި މަސައްކަތް ބަލާފައި ބަހުސްގެ ކުރުމަށް، ޑިއޮކްސީރައިބޯނިއުކްލިއިކް އެސިޑް (ޑީ.އެން.އޭ) ގެ ތަޙްލީލުކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް ޚިޔާލުން އޮވެ ކަސްޓަޑީގެ ރެކޯޑް ހަރަކާތްތަކުގައިވާ ރަނގަޅުކަމެއް ނުކުތާއެވެ.

41. ދިފާޢީ ފަރާތުން ބަލައިގެން، ކުރިން ފެށި ބަޔާންކުރި ފަރާތުން، ދިފާޢީ ފަރާތުގެ މެދުވެރިކޮށް ޑީ.އެން.އޭ ގެ ރިޕޯޓް ދިފާޢީ ފަރާތުގެ ޤާނޫނީ ޙައްޤު އަދާކުރެވޭ ހިސާބު ކަމުގެ ދަށުން ނުކުތާއެވެ. ކުރި ދަށުން، ޤާނޫނީ ފަރާތުގެ އަދާކުރާ ކުރުމުގައި ބަރީއަވާގޮތުގެ ކުރެވޭ ދަށުން. އޮތް، އެ ޑީ.އެން.އޭގެ ރިޕޯޓް އޮތް ކަސްޓަޑީއާއި ކަންކަމާ ގުޅޭ ކުރިން ދިފާޢީ ފަރާތުން ބަލާކަމަށް ދިފާޢީ ފަރާތުގެ މެދުވެރިކޮށް އުފުލުނު ދަށުން ގޮތަށް ދެކެން ހިނގި ކަންތައްތަކުން ބަލައި ނިންމި. އެ ޑީ.އެން.އޭ ގެ ރިޕޯޓް ކަމުގެ ބަލާފައި ވީނަމަ ހިސާބުން ހުށަހެޅިގެން އެނގުނު ކަރުދާހެއް ކަންހިނގާދިޔަ ގޮތް ނުވި އެއްޗެއް އެކުލެވޭ ރިޕޯޓް އަށްގެ ނިޔާމީ ފަރާތުން ދިފާޢީ ފަރާތުގެ ޤާނޫނީ އެއްޗެއް ޝަރުޢީ އިޙްތިރާމު ސާބިތުކުރުމަށް އެއްޗެއް ނުކުތާއެވެ. ކަމުގެ ބަލައި ނުކުތާ ދިފާޢީ ފަރާތުގެ ޤާނޫނީ ޙައްޤު ގެއްލިފައިވާ ކަމަށް މިފަދަ ކަމެއް ދިފާޢީ ފަރާތުގެ ދަށުން ކަރުދާހެއް ނުކުތާއެވެ. މިގޮތުން، ދިފާޢީ ފަރާތުގެ ޑީ.އެން.އޭ ގެ ރިޕޯޓް ދިފާޢީ ފަރާތުން ކަމުގެ ދަށުން ޤަބޫލުކުރެވޭ ގޮތަށް ޑީ.އެން.އޭ ގެ ތަޙްލީލު ނުކުރުމުން ދިފާޢީ ފަރާތުގެ ޙައްޤު ގެއްލިފައިވާކަމަށް ނުކުތާއެވެ.

42. ދިފާޢީ ފަރާތުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ޤާނޫނީ ފަރާތުގެ އަދާކުރުމާ ގުޅޭ ކަންކަން ބަޔާންކުރެވިފައިވާ، އެކަމުގެ ސަބަބުން، ޝަރީޢަތް ނިންމުމުގެ ކުރިން ބަޔާންކުރެވުނެވެ. އެހެން، މިމައްސަލައިގައި، ހިނގާ

[illegible] ގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] އާންމުންނަށް [illegible] އާންމުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް ސިފައެއްގައި [illegible] އަދި އޭގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (factual impossibility) [illegible] (legal impossibility) [illegible]

43. [illegible] ނޫނީ [illegible]

44. [illegible]

އުފެއްދުމަށް ކުރި ކަމެކެވެ. އެއީ ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] ކުރިކަމެއް [illegible] [illegible]. ވީމާ، އެކަމުން [illegible] ނިކުންނަންޖެހޭ ނަތީޖާ [illegible]، ނުވަތަ އެކަން ކުރި [illegible] ކިބައިގައި [illegible] [illegible] ހުކުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެކަން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible]:

45. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] (1) ޤާނޫނީ [illegible] [illegible]؛ (2) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

46. [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ވީމާ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދައި ލިބިގަތުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީން ލިބިދީފައި އޮތް [illegible]

47. [illegible]

48. [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:132/Cr-C/2016 ގެ [illegible]

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2019/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާގައި:

49. ބަޔާންކޮށްދިނުމަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުއަކީ، ޖިނާއީ އަދާލަތުގެ އުސޫލުތަކުން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޝަރީޢަތްކުރުމުގެ އަމަލުތައް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުދިންގެ ހައްޤާ އުފެދުން ޖިނާއީ މުޢާމަލާތުގެ ހެކިބަހުން އިސްތިސްނާކުރާ މައްސަލަތަކެވެ. އެމައްސަލައިގެ ޙުކުމުގައި ބަޔާން ކުރަނީ؛

> " މަތީގައި، އިސްވެ ބަޔާންކޮށްދިޔަ ކަންކަން އެއްޗެހީގެ މަތިން ހުކުމްކުރައްވާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/436 ޤަޟިއްޔާގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 132/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ހިމާޔާތް، ޖިނާއީ މުޢާމަލާތުގެ ގޮތުން ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ސުލޫކުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ވަނީ ހިސާބުތަކުގެ އިއްޔިލާފުން ކަނޑައަޅައި ދެއްވާ ކަރުދާސްފަދަ."

50. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މިޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމްތަކުގެ ތެރެއިން، ޝާހިދު އަންހެނުންގެ ހެކިބަސް ބަލައިގަނެވޭ ޝާހިދު އަންހެނުންގެ މައްސަލަ ބަލާ ކޯޓުން ސާބިތުކުރި ކަން ސާބިތު ނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި ނިންމާފައެވެ. އަދި ޝާހިދު އަންހެނުން ހެކިވެރިޔާ ފަދައިން، ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ޝާހިދު އަންހެނުން ދޮގުހެކިކަމުގެ ތުހުމަތުގައި ބައްޔިނާތު ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ހުށަ ނާޅާ ބަޔާންކުރައްވައިފައި ވެއެވެ.

51. ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ޖިނާއީ މުޢާމަލާތުގެ މައްސަލައިގައި ޝާހިދު އަންހެނުންގެ ވައްކަން ކުރި ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ އެއްބަނޑުބޭބޭގެ އެއްބަފާ ފިރިމީހާގެ ވައްކަންކުރި އެހެން ހެކިއެވެ. ނަމަވެސް ޖިނާއީ މުޢާމަލާތުގައި [illegible] ކުރިމަތިވެގެން ޝަރީޢަތުގައި [illegible] އަދި [illegible] އެހެން ހާލަތުގައި ބައްޔިނާތުކޮށްފައިވާ [illegible] ނުކުތާ ނުލިބޭނެއެވެ. ޖިނާއީ މުޢާމަލާތު ޝަރީޢަތުގައި [illegible]؛

> "...[illegible] "[illegible]" [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] 2015 [illegible] 02 [illegible]..."

---

52. ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އަޙްމަދު މުޙައްމަދު ދިނުމުގައި ތުހުމަތު އިންކާރު ކުރިއެވެ. ނަމަވެސް އޭނާވެސް

ޝަރީޢަތުގައި ވަކިން ބުނެފައިވަނީ؛

"..ޖޯން އަޙްމަދު އެފަރާތުގެ ބެލުން. އޭރު އަޅުގަނޑާއި ޖޯން އަޙްމަދުގެ ދެމީހުން ހުރި އެއްކޮށް. އެކަން

އެއްވެސް ގޮތަކުން އެކަމުގައި ބައިވެރިވެފައެއްނުވާނެ."

މީގެ އިތުރުން ޝަރީޢަތުގައި އިންކާރު ކުރަމުން ބުނެފައިވަނީ؛

"އަސްލުގައި އިންކާރުކުރަނީ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޓްރެފިކިން ދަޢުވާއަށް" ކަމަށެވެ.

53. ބައްޔިނާއަށް ގުޅޭ ޖަލުގައި ޖޯން އަޙްމަދު ޝަރީޢަތުގައި ބުނެފައިވަނީ؛

"...އަޅުގަނޑާއި މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އިބްރާހީމް އާއި [illegible] މުޙައްމަދު އާއި ތިން މީހުން ގޮތުގައި "ވިސްނުމެއް އެބައޮތް" ކިޔައިގެން ގޮސްގެން ހިނގާފައި ވީއިރު ބޭނުންކުރެއްވީ. މީހުން ބޭނުމަކީ އަޅުގަނޑު މަސްތުވާ އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި "ޓޫރު ނަގަން ތާވަލާއި ފައިސާ އަޅުގަނޑު ކިޔަން ދޭން" އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި ބޭނުމަށް އަހަރެން ދިޔައީން އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އިބްރާހީމް އެއީ ބޭނުންވާ އަޅުގަނޑު ހޯދަން ކިޔައިދޭން ބޭނުންވެ އަޅުގަނޑާއި ބޮޑުބަޔަކު މުޙައްމަދު އާއި މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އިބްރާހީމް އާއި ވަން ދިޔައީން ބޭރުގައި ގެން ދަތުރުކުރި ދިޔައީއެވެ. އެއީން ގެއްލި މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އިބްރާހީމް އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި އެއީ ބޭރުގައިވެސް ދޯނި ދެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަޅުގައި އިންނަ ތަނެއް ބޯޓަކަށް އަރައިގެން ބޭނުންވީ. މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އިބްރާހީމް އެއީ ރަށަށް ދޯނީ ދިވެހިރާއްޖެ ތަނަކަށް ބޭނުންވާ (ދޯނި ފަހަރެއް ދަތުރު ހިފާގެން އިންނަ ބޭނުމަށް) ނަގައިގެން ދިޔައީން ދެމީހުން އަޅުގަނޑު އަދި ގެއްލި...ގެންގޮސްދިނުމަށް... ދިޔައީން ދިޔައެވެ. އެދުވަސް ވަރުން ޖެހިގެން އަރައިގެން ކޮންމެ ވަގުތެއްގައި...މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އިބްރާހީމް އެއީ ގެއްލި އަރިސްތުރިކަން ބޭނުންވީ.....އަޅުގަނޑު އެއީ ދިޔައީން މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އިބްރާހީމް އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި "ލިއުމެއް އަހަރެން ހަވާލު ކުރި ބޭނުން ކިޔަންވީ" ދިނުން ބޭނުންވީ..... މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އިބްރާހީމް އާއި އަހަރެން ހަވާލު އާއި ދޫކުރުން އެކަމުގައި ދިވެހި ކަންތައްތަކާ ކަމާއި 555 ސަޔާއެގެ ގެއްލިފައިވާ 06 ބޯޓު ބުރާބަރުގައި ކަމަށް ދަތުރުކުރަން ފިޔަވައިގެން އެއީވެ. އެއީވެސް ފިޔަވައިގެން އޭގެއަށް އަޅުގަނޑުމެން އަހަރެން ހަވާލުކުރި ދިމާލަށް ގެއްލިގެން ބޭނުންކޮށް އަދި ބޭނުންވާއަތުގެ ދޯނިފަހަރުގައި ގެއްލުނު އެބޯޓު ކަމުގައި ކަނޑުގެއްލިވާގެ ކަމަށް ބޭނުމުގެ އެއްބަސްވީ ބޭރުގެ ކުރުމުގައި ބޭނުންވާ އަޅުގަނޑުމެން ދިޔައީ ދަތުރުކުރަން ގޮސްގެން ބައި ބޭނުންވާ ދޯނިފަހަރު ހިފާ އަހަރެން ބޭނުންވާ ދޯނި ގޮސްދިޔައީން ބޭނުންވާ މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ބޭނުންގައި ދިޔަ ބޭރު ދޯނިފަހަރު ފިޔަވައިގެން އެއީން އަހަރެން އިސްތިރާޙަތު ބޭނުންވާ ދަތުރުކުރި ދޯނިފަހަރު އެއް ބޭނުންވާއަށް ދެމީހުން ބަލަހައްޓަން ކަމަށް ދޯނި އެއްވެސް ބޭނުމަކު ބޭނުންވާ ބޭނުމުގައި އެގޮތަށް އެއްވެސް ބޭނުންވާ. އަދި މީގެ އިތުރުން އަރިހުން ފިޔަވަގެ އެއް ހަރުވާލު އަދި ބޭނުންވާ ދިޔައީން ބޭނުންވާ އެއީ ގެއްލި އެއްބަސްވީ ބޭނުން ބޭރު ބޭނުމަށް ގެންދިޔައީ އަޅުގަނޑުމެން ބޭރުގެ ގޮތުން ދިޔައީ. އިސްތިރާޙަތު ދޯނި ބޭނުމުގައި އެއްކޮށް އެދުވަހު އެކަން ބޭނުންވާ ބޭނުމެއް އެކަމުގައި އެއީ އަހަރެން ހަވާލު މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އިބްރާހީމް އާއި ދިޔައީންނެވެ. އެދުވަހު އަޅުގަނޑާއި މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އާއި ދިޔައީން ބޭރު ބޭނުން ބޭރުގެ މުޙައްމަދު ބޭނުންވީ. އެގޮތުން ބޭރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެކައި އެދުވަހު އެބޭފުޅުން ބޭނުން ބޭރުގެ ދިޔައީމާ އިސްތިރާޙަތު ބޭނުމުގެ އިސްތިރާޙަތު ބޭނުމަށް ދިޔައީ ބޭނުމަށް ބޭނުންވެއެވެ. .....އަދި ބޭނުމުގެ ބޭނުން އަހަރެން ހަވާލު؛ މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އިބްރާހީމް ގޮތުގައި އަދި ބޭނުންވާ ބޭރު ގެއްލި ގެންގޮސްދިނުމަށް...ބޭނުންވީ. ...އަޅުގަނޑާއި މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އާއި ދިޔައީން ގޮތުގައި .....އަހަރެން ހަވާލު ބޭނުން ބޭރު ބޭނުން ގެއްލިގެން ދިޔައީން ބޭނުންވީ. އެގޮތުގައި މުޙައްމަދު

ޖުނައިދު އިސްމާޢީލްގެ އަޑުން އަނބުރާ ވަގުތުގެވުން ގެނައި ހިފީމު ކޯޓުގެ ބަޔާން ހުށަހަޅާ "އޮފީހަށް ނުކުމެފައި ފުލުހުންނާ ސާފުކުރީމަ ވަނީ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް...އަޅުގަނޑަށް ޝަރީފް އަހުމަދު އޭނާ ދެއްކުން އެކަން ހުކުމާގައި ޗެކެއްގައި ސޮއިކުރުވި ތާރީޚެއް .... ވަޒީފާ އަހުމަދު ޖުނައިދު އިސްމާޢީލްގެ ސަރުކާރުގެ ވިޔަފާރި ވަޒީފާ ދިނުމަށް. ...ދައްކަން ހަރަދުން މުއްދަތު ވަރަށް ގިނަ ދުވަސްވެފައި...ވަޒީފާ އިންތިޒާމުކުރެވޭ އަދި ވަޒީފާ ދިނުމަށް (ފޯމްގެ ބާރުތައް) ވަޒީފާ އަދި ކުރީ އަހުމަދު މަސައްކަތް އަޅުގަނޑަށް ދައްކާ ހިލާ...ޗެކް ދެއްވާފައި ކަން އަޅުގަނޑާ ގެނައި ކާރުގާއި ކާޑުގެ އަޅުގަނޑަށް ދޭން ހަމައެކަނި ކުރިއަށް. ...އެކަމަކު ކަރުދާސް ކަން އެއްނަމަ...ގެންދިޔަ އަޅުގަނޑަށް ދައްކައިދެއްވީ އަހުމަދު މުސާރަ އަދި ދަށުން ހޯދާނެ ވުޒާރާގެ އަޅުގަނޑަށް ކާރުގެ ވިޔަފާރި 3000/- ރ (ތިންހާސް ރުފިޔާ) ދައްކަވާފަ ކޮންމެ. ކަން ދިނުމަށް އަޅުގަނޑަށް ....ހަވާލުކުރީ އެކަ ހިލާ އެނގެނީ ޖުނައިދު ޖުނައިދު އިސްމާޢީލްގެ ގޮތުގެ....." ވިދާޅުވެއެވެ.

54. ސަޢީދާގެ ބަޔާނުގައި، ދިފާޢުން ޕާރން އަންގަދު ޒާތުގައި ދުކުރި އިންކާރުކޮށް. ނަމަވެސް 10 މާރިޗް 2016 ގައި އޮތް ސަޢީދާގެ ބަޔާނުގައި ގޮތް ގޮތުން މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައެވެ؛

"...އަޅުގަނޑު ދަރަނިވެރިން ބައްދަލުކުރި އަޅުގަނޑުގެ ވަޒީފާ ދިނުމަށްޓަކާ ގޮތަކަށް އެކަށައަޅާ ބޭނުން ކުރިން ޖުނައިދު ކަލޭ ...އަޅުގަނޑު ޝަރީފް އަހުމަދު ވަދެގެން ކުރީ އެއްބަސްވުމަކަށް އެއްބަސްވީ އައްޔާ ޗެކެއްގައި ގޮތުގައި ވާނެކަމަށް. އޭގެ އަޅުގަނޑު އަދިވެސް މުޤަރާރުގެ ރައްޔިތުން ދަމަހައްޓާ ހާމަކޮށް އެންމެ އެނގޭ. އެގޮތުގައި އެއްވެސް ކަމެއް އެއްގޮތަކަށް ވިޔަފާރި ނުކުރޭ..."

ޝަރީފާ ދަރުވާއަށް އިޢުތިރާފުކުރި ސަފުހާ ޖަވާބުދާރީވެގެން ޕާސް އަހުމަދު ހުށަހަޅައިފައެވެ؛

" ...އެދުނު އިޢުތިރާފީ މައްސަލައިގެ ހުކުމުދޭންޖެހުމުގެ އަޅުގަނޑުގެ ވަޒީފާއަށް ބޭނުންވާތީ ވަޒީފާ ލިބިގެން ޝަރީފާ ވަޒީފާއަކީ ސުލްޠާނަކާ އެއްގޮތަކަށް ވަޒީފާ ނަގާ ޙަޤީޤަތް އަޅުގަނޑު ލިބިފައިވާ ޝަރީފް އަހުމަދު ވަޒީފާދިނުމަށް ވަޒީފާ ދެން ޝަރީފާ ދީފައިވާ އަޅުގަނޑު އެގޮތަށް ދަރުވާއަށް އިޢުތިރާފު."

އެހެންކަމުން، ޝަރީފް އަހުމަދު އާއި ޕާރން އަހުމަދުގެ މައްޗަށް އަޅުވާފައިވާ ދަރުވާއަކީ އެއް ޖަރީމާއަކަށް ވުރެގެން ތިން އެއް ދަރުވާއެއް ކަމަށްވާތީ، އަދި އެދަރުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ހެކިތަކަކީ އެއް ހެކިތަކަކީ ކަމަށްވާތީ، ޕާރން އަހުމަދުގެ މައްޗަށް އުފުލުން ދަރުވާއާ ގުޅިގެން، އެދަރުވާ ސާބިތު ކުރުމުން އޭނާގެ ޙައްޤަށް އިޢުތިރާފާއި، ޝަރީޢަތް ވެރިކަމާ ބެހޭނެއެވެ ހުކުމުން، މުޤަރާރުގެ މައްޗަށް ދަރު ކުރެވެން ކަން ސާބިތުކުރި ގޮތް ޙަވާލުކަން ވަރަށް ސާބިތު ވެއެވެ. ނަމަވެސް ޖިނާއީކަން ފުރުސަތުގެ ސަބަބުން ބަދަލު އިޖުރާއަތު ނެގެއެވެ.

55. މިދެންނެވި ކަންކަމުގެ އިތުރުން، ޖިނާން އަޙްމަދު ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކުރިގޮތުން، ތަޙްޤީޤުގައި އޫނާއަށް މަޤުބޫލުކުރުވި އެވެ. ނަމަވެސް އެމަޖުބޫރަކީ ޖިނާން އަޙްމަދު ބާން ގޮތުން، މިކަންކަމީ ކުރީގެ އެނގޭ ޖިނާން އަޙްމަދު ތަޙްޤީޤުގައި މަޤުބޫލުކުރި ކަމަކަށް ޖިނާން އަޙްމަދު ދެއްވާ ބަޔާނުގައި ކަމަށް މަޤުބޫލުކުރީ. މިކަމުގައި ޖިނާން އަޙްމަދު ބައިވެރިވި ކަމަށް ބުނެ ބައްލަވާ ދިނުމަށް އެއްވެސް މަޤުބޫލުކުރެވޭ ހެކިތަކެއް ހުށަހަޅާފައި އެއް ނުވެ ބައްލަވާ ނުކުރެވޭއެވެ.

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ):

56. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، މަތީ މަތިކޯޓުތަކުގެ ޙުކުމްތަކަށް ނިސްބަތް ނިކަމެތިކޯޓުތަކުން އެއްގޮތް ދަށު މަތީކޯޓުތަކުގެ ޙުކުމްތަކަށް ތަބާވާންޖެހޭނެ ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ޖިނާން އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ ޝަރީޢަތުގެ ފަރާތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2019/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާގައި ރައްޔިތުން ދައުލަތާ ދެމެދުގެ އެޤަޟިއްޔާއަށް ޝަރީޢަތް ފާހަގަ ކޮށްފައި، ޙުކުމްތައް މުރާޖަޢާކުރެވޭ މައްސަލަ ޤާނޫނީ ޝަރީޢަތުގެ ފަރާތުން ކަނޑައެޅުނު ދައުވާ ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާއި އެއްގޮތް ނުވާކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމެވެ. އެގޮތުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ޖިނާން އަޙްމަދުގެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ދައުވާއެވެ. ބައްލަވާލީމާ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގެ 41 ވަނަ ނަންބަރުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ؛

> " ވީމާ، ޝަރުޢީ މުރާފަޢާގެ މަރުޙަލާގައި ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙްޤީޤުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ކުރިޔަށް ގެންދެވޭ ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި، ބައިވެރިވި ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙްޤީޤު ކުރުމަށް، އަދި އެ ތަޙްޤީޤު ހިންގުމުގެ މަރުޙަލާގައި ކުށް މަތިކުރުމުގެ ކަންކަން ޖިނާއީ މަރުޙަލާ ތަޙްޤީޤުގެ ޤާނޫނުގެ 04 ވަނަ މާއްދާއާއި 05 ވަނަ މާއްދާގެ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ކުރެވިފައިވާ ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ. އަދި މިސާލަކަށް މިފަދަ ހާލަތްތަކުގައި ދިފާޢުގެ ޙައްޤު ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނު އެއްގޮތަށް ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ." މިހެން ބުނެފައެވެ.

57. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން މިބައްސަލާގައި ޤާނޫނީ އުޞޫލަކާ ޖިނާން އަޙްމަދުގެ ޝަރީޢަތުން މިކޯޓުގައި ފާހަގަކުރި ނުކުތާއާ ނުގުޅެއެވެ. ދެން ކޯޓަށް ގެނެވުނު ޖިނާން އަޙްމަދު ސާބިތު ނުވާކަމަށް ޤަބޫލުކުރަމެވެ. ކަމުގެ ޙުކުމް މިގޮތަށް ޝަރީޢަތް ކުރެވިފައިވާ އުޞޫލާ ޖިނާން އަޙްމަދުގެ މައްސަލަ ދަށު ކޯޓުން ކަނޑައެޅި ޙުކުމް މިކޯޓުން ބާތިލު ކަނޑައަޅަމެވެ.

58. [illegible] މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ކުރި [illegible] ހަމަ [illegible] އަޙްމަދުގެ މައްޗަށް ކުރި ދަޢުވާ [illegible]، [illegible] [illegible]، "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި އެ [illegible] ހިންގުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 04 ވަނަ މާއްދާއާއި 05 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] [illegible] ނުފެނޭ" ކަމަށް ބަޔާން [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 03 ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ޙުކުމް:

ދެންފަހު، [illegible] ސަބަބުތަކަށް [illegible] ހުރުމުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] އަޙްމަދުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ކުރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 132/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/93 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައިފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރި :

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު